

DIRECTION
Du Journal Arménien
DZAGHIK
14, Sultan Hamam
LIBRAIRIE BAGDADLIAN
CONSTANTINOPLE

ԾԱՂԻԿ

ՃԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

در علیده
۱۴ نومبر ولی بغداد
زاغيات
غزتمی ادب

Ազգային, Քաղաքական, Գրական, Գիտական եւայլն :

Ժող. Տարի, Թիւ 3

ՇԱԲԱԹ

26 Յուլիս, 7 Օգոստ. 1897

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդագրիցն է Տարեկան՝ Պոլսոյ համար 40, Քաաաւներու համար 50 դան. : Վեցամսեայ Պոլսոյ համար 25, Քաաաւսոց համար 30 դան. : Հասք 30 փարայ : Բաժանորդագրութիւնը պիտի վճայ է, տարեկան բաժանորդները պիտի ստանան 52 եւ վեցամսեայները 26 քիւ Ծաղիկի : Պաղտաստեան Գրաստու նր յանձն կ'առնէ հասուցանել բաժանորդներուն վճատները :

Եթէ Ծաղիկի հրատարակութիւնը ո'ր եւ է արգելի հանդիպի : Հանրօգուտ նիւթերու վերաբերեալ յօդուածներ եւ քղաքական քիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուին : Չսպուած ձեռագիրներ եւ կը սրուին : ՀԱՍՅԷ. — Ծաղիկի վերաբերեալ ամէն ինչ պէտք է ուղղել Պաղտաստեան Գրաստու, Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, քիւ 14 :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեքշաբթի իրիկուն, Ս. Պատրիարք Հայրն Բերա գործած պահուն, Պաղի փաշայի զառիվերին լրայ կառքին նստը տեղէն ելնելով, ձիերը խրաջեցան եւ ամանտրձակ մինչեւ շուկային գուռը արշաւեցին : Նորին Սրբազնութիւն անդ մնալով մերձակայ տուն մը մտաւ առ ժամաբար, մինչեւ որ ձիերը բռնուելով կառքին լծուեցան, եւ առանց ուրիշ որեւէ պատահարի, իրենց ճամբան շարունակեցին :

— Զորեքշաբթի օրն խառն ժողովն ի նիստ գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Բարձր. Տատեան Յարութիւն փաշայի :

Նկատողութեան առաւ էրզրումի, Վանայ եւ ուրիշ մէկ քանի վիճակաց առաջնորդական խնդիրները եւ մասամբ կարգադրելով, գործադրութիւնը յանձնեց Ա.մեն. Ս. Պատրիարք Հօր :

Նոյնպէս մի քանի տեղերէ եկած Առաջ. Տեղապահներէ գանգատները լսեց եւ հարկ եղած անօրէնութիւններն բրաւ :

Զբաղեցաւ նաեւ մի քանի անհատական եւ այլ զանազան խնդիրներով, եւ յետոյ հետեւեալ Առաջնորդական Տեղապահներուն ընտրութիւնը վաւերացուց,

Մուշեղ վարդապետ Սերոբեան	Արաբկիրի
Բարկէն	» Կիւլէէրեան Սամսոնի
Արխտակէս	» Վանքեան Շապին Գարահիսարի
Խոսրով	» Պէհրիկեան Տրապիզոնի

Խորհրդի առաջնորդի օգնական կարգեց Տ. Զաւէն Վ. Տ. Եղիաեանը :

— ՀԱՍՈՅԹԻ ՆՈՐ ՄԻՋՈՅ մը գանուեր է ի նպատակ Ազգ. Հիւանդանոցին : Ուսումնական Խորհուրդը իր նոր պատրաստած Ուսմանց Ծրագրի տպագրութիւնը մենավաճառի տուած է Հիւանդանոցի գրասենեկին, որ նոյն ծրագիրը հրատարակելով հատը 100 փարայի պիտի ծախէ եւ այս-

պէսով իր 5 լիրայի չափ ծախքը հանելէ վերջը պատկառելի գումար մ'ալ շահ պիտի ընէ եղեր՝ ամուսնելիք «կամաւոր նուէրներով» :

Ինչ գործնական մարդիկ ենք եղեր. ասկից աւելի ազգու միջոց կարելի է գտնել դպրոցաց յառաջդիմութեան . . . հարուած մ'եւս տալու համար :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հարիսայի բնակիչներուն ստուար մեծամասնութեան կողմէ Բ. Դրան հանրագրութիւն մը մատուցուած է, որ ամբողջ Թէսալիոյ Օսմ. վարչութեան տակ մնալը կը խնդրեն :

— Կրեաթի Ընդ. Ժողովը անցեալ շաբթու գումարուելով, բազմազարդ մը զրկեր է ծովակալներուն. զինգապիս Վաստի հրատարակած յայտագրին դէմ :

Կերեւի որ Ֆրանսացի եւ Իտալացի զինուորներ կրէտէի մէջ համակրութիւն չեն գտնուիր : Անցեալները, երկու Ֆրանսացի զինուորներ շուկայէն պարէն գնած ատենանին, հոն գանուող պահակ զինուորի մը հետ կռուի բռնանուեր են, այս լուր տարածուելով, Իտալացի զինուորներ հրացաններով կռուոյն վայրը կը հասնին. բայց նոյն միջոցին ոսպայ մը միջամտելով կռուին առաջը առեր է :

— Ճէվատ փաշա ծովակալներուն այցելած ատեն յայտարարեր է թէ՛ իր պաշտօնն Իսլամ բնակիչներուն անդերելի վիճակը բարւոքել, զինուորական շղթաներն ընդարձակել, աւարի տրուած ինչքերը իրենց տէրերուն դարձնել եւ բարենորոգումներուն մինչեւ ցարդ չի գործադրուելէն Իսլամ բնակիչներուն կրած վնասներուն առաջին ատենէն է :

— Կայսերական Իրատէ մը Բիոս կղզիէն արտաքսել հրամայեց՝ Սէրանդոս վիւղացի Հաճի Եօրկի Նիգօլաքի եւ իր չորս զաւկներն, որք մերժած են տուրք վճարել առարկելով թէ իրենք Հելլենահպատակ են, մինչ-

զեռ Օսմ. հպատակ են : Ասոնք այլ եւս չի պիտի կարենան Օսմ. հոգեւրդ մտնալ . իրենց ստացած քր ազգականներնուն պիտի արուին , եթէ Օսմ. հպատակ են անոնք , ապա թէ ոչ , յարքունիս պիտի զրուսին :

— Հինգշաբթի օրն զեռպանատանց զինուորական կցորդները Թարսպիայի Իսաղիոյ զեռպանատան մէջ ժողով կազմեցին :

— Լէրոս կղզւոյն ծովահէններու գէպքին նկատմամբ Մօնիքեօն հետեւեալ անգեղութիւնները կուտայ .

Յուլիս 14/26ի կէս գիշերէն մէկուկէս ժամ առաջ , երկու ցեղանաւ կղզւոյն մօտենալով 25ի չափ ծովահէններէն տան ցամաք կելլեն եւ գիւղացի մը բռնելով կը ստիպեն որ իրենց ցոյց սոյ հարուստներու տուններն : Առաջին անգամ կը մտնան Էմմանուէլ Անկէլոսի տունը , որնոր Եգիպտոսէն նոր դարձած էր : Անկէլոս կը պարտաւորի 400 ոսկի , 108 կաոր Օսմ. հին ոսկիներ եւ մինչեւ անգամ խոհանոցին սպանները տալ :

Աւարաւուք անկից կ'երթան Հարամիսի տունը , ուր առաջուց իրենց ընկերներէն երեքը զրկած էին : Հարամիսի կինը զիմաղրելով կ'ուզէ օգնութիւն գոյել , բայց ծովահէնք զէնքով սպանալով կը լռեցնեն զայն եւ անկէ ալ կ'առնեն 25 ոսկի 50 մահմուտիէ , 25 զաւգ . ոսկի մատանիներ , արժէքաւոր ժամացոյց մը , եւայլն :

Ծովահէնք ուղեր են կինն իրենց հետ տանիլ , բայց տեսնելով որ ալ ուրիշ բան չէ մնացած կոչուպահիք նուաւրինն վերադարձեր են :

Կ'ըսուի թէ այս ծովահէններն Արշիպեղաքոսի կըլղեաց մօտերը կը գեգերին :

ԱՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թան՝ Յուլիս 30ին Պօլսէն հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ . Հաշտութեան նախաշաղկ պայմաններուն ստորագրութիւն մօտաւորաւ է : Հաշտութեան առաջին պայմաններն հետեւեալներն են . — Նոր սահմանադրութիւն զծեղ զինուորական կցորդներու յատակադիրն համեմատ . — 4 միլեօն ոսկի պատերազմական տուգանք . — աւերածեանց եւ Օսմ. կառավարութեան պատուիրակներէ կազմեալ յանձնաժողով մը պիտի որոշէ , գէպքերէ վնասող Օսմ. հպատակաց վնասուց քանակը . — Բարիգիւլասիօնի խընդիրը պիտի կարգադրուի Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ հաշտութիւն կնքուելէ առաջ . — Թեոպիոյ պարսպովը պատերազմական տուգանաց ամբողջովին վճարուելէն յետոյ պիտի կատարուի . — Ասոնցմէ զատ Գերմանիա կը պահանջէ որ Յունաստանի ելեւմուտքը միջազգային զոնդրոյի տակ զրուի . Նախաշաղկ պայմաններն ստորագրուելէ անմիջապէս յետոյ , զինուորական կան կցորդք եւ Օսմ. սպայակոյտին անդամք , Թեոպիոյ պիտի երթան որոշելու վերջնական սահմանադրութիւն :

— Անգլիական լրագիրներէ ոմանք կ'ըսեն թէ Ռուսիա չէ ընդունած որ աւերածեանց ներդաշնակութեան ազգեցութիւնը զարձածուի Պէրլինի օկզանաւորաց խընրակի մը շահերուն : հետեւաբար Հելլենական ելեւմուտք վրայ քանդորդի խնդիրը տակաւին ընդունուած չէ . Գերմանական

մանսկան այս առաջարկ կ'ըսեն Ռուս թերթեր , Պերլինի հրեայներուն միայն օգտակար պիտի ըլլայ : Ոչ Թուրքիա օգուտ պիտի քողէ , ոչ Յունաստան . Թուրքիա օգուտ պիտի չի քողէ՝ որովհետեւ Թեոպիոյն իւր ձեռքն ունի արդէն իւր գրաւ :

— Ֆիկարօ կ'ըսէ թէ՝ Ջարին հրաւէրովն Ֆրանսոյց զինուորական արատսովոր պատուիրակութիւն մը ներկայ պիտի գանուի Ռուսիա կատարուելիք մեծ սաղմաւորձերուն :

— Պերլինէ Օգոստ. 4 թուականաւ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ , Վիլհէլմ կայսր Նաւասարմիզով մը Պալմիի ծով պիտի զրկէ Հայնրիխ իշխանն՝ ողջունելու համար Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը :

ՄԵՍ ՏԻԿԻՆԸ

Հասմի Ետրուսեան թանգարանին մէջ շատ մը հնութիւններ կան այն հզօր յեղին պատկանող , որ նախապատմական ժամանակներու մէջ հիւսիսային Իսաղիոյ կ'իշխէր : Վաղեմի Ետրուսեանց այդ հնութիւններուն ամենէն չափահանն է գերեզման մը , որ քրիստոնէական թուականէն դարեր առաջ թերեւս ամենէն կարեւորն էր երկրին մէջ , Երկու մարմիններ զրուած են այդ գերեզմանին մէջ , որ այս դարուս բացուեցաւ :

Ստորին բաժանման մէջ գտնուեցան ազգին քրմապիտան ոսկիները : Դրան վրայ զրուած էր անոր անունը եւ տառիճանը :

Խոշոր եւ գլխաւոր բաժանման մէջ գտնուեցան մարգկային մօխիւրի փոքրիկ կոյտ մը եղջիւրէ սանար մը գլխու կապ մը եւ ոսկի չղթաներ : Միակ արձանագրութիւնն է «Մեծ Տիկինը» հարկաւ այդ տիկինը այնչափ մեծ էր եւ իր ազգեցութիւնը այնչափ լայնատարած , որ անհրաժեշտ չի համարուեցաւ անունն արձանագրել իր գերեզմանին վրայ : Անմասնաւոր էր : «Մեծ Տիկինը» զրութիւնը բաւական պիտի ըլլար ամեն ժամանակի համար :

Եւ հիմայ բովանդակ աշխարհի մէջ չիկայ մարդ մը որ կարող ըլլայ ըսել թէ ո՞վ էր այդ Մեծ Տիկինը , կամ ո՞ր եւ է ծանօթութիւն ունենայ անոր կեանքին ու մահուան վրայով : Թէ նա երբեմն ապրած է մարդոց մէջ՝ ուրիշ բան չի կայ ցոյցնող բայց ի քիչ մը մօխիւրէ , կոշտ ու ծածծ սանարէ մը եւ մոշած ոսկիէ քանի մը չղթաներէ : Հանգիստաւոր կը ծիծաղի արձանագրութեան վրայ , բայց զոյ մը կայ ծիծաղին տակ : «Ես ալ օր մը պիտի մոռցուիմ , այո , ես ալ » կ'ըսէ եւ կը մեկնի շուտով : Սակայն սրտին մէջ յայտ ունի թէ ինք բոլորովին պիտի չի մոռցուի :

Աւետարներ

Այս ստղերը ընդօրինակած պահուս , բարեկամներէս մին կ'ըսէր . «Մոռնայ բարձր գոյութիւն չունի , մարդկեր տեսնէ կ'անցնի , եւ կը յիշէ ժամանակի մը համար , եւ այլ , ոչինչ » :

Այս , կը տեսնէ կ'անցնի , բայց ամեն տեսածէն պէտք է օգտուի , որ կարելի եղածին չափ կեանքի դառնութիւնն ամօքի ապրի :

ԱՌՕՐԵԱՅ ՆՕՐԵՐ

Այս օրերս ի լոյս տեսան եւ պիտի տեսնան նոր հրատարակութիւններ: Գէշ նշան չէ. անօթութեան վարժուած մեր գրադէաները տոկունութեան սքանչելի օրինակներ կուտան. իրենց անօթութեան մէջ սփռուած կը գտնեն. . . ոտանուոր ու տաղաչափութեան գրքեր յօրինելով — մէկ քանի օրուան մէջ միեւնոյն նիւթի վրայ երեք գիրք հրատարակ կ'ելլեն Ս. Մ. Գրատպեանի գրքէն վերջը Բ. Բարսեղեանի Սոսիալ Զայնը եւ է՛ն վերջը Գուրգէն Էֆէնտիի Տաղաչափութիւնը որ ապահովաբար զոները պիտի գտցէ րանաստեղծութեան:

* * *

Ահաւասիկ նոր լուր մ'ալ: Ա.Ֆ. Գարա Հիտարէն իշաւաւոր էֆ. Պաղտատարեան գրադէտը որոյ գրական, լեզուատարական եւ այլ գրութեան, իրերէ վստի ոճի գեղեցկագոյն նմոյշ, գովեստի արժանապատեան եղբ. Ա. լիշանի, Նար. Պէյի, Տէմիրճիպաշեանի եւ այլոց նշանաւորաց կողմէ, յանձն առած է այսուհետեւ աշխատակցել թերթիս:

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Անցեալ կիրակի, ամեն մարդ ազատ արածեալ էր զիրար ջրելու, ճիշդ այժմու կարգ մը հրատարակագրաց նման, որք Ազգ. Հիւանդանոցին նկատմամբ առջի օրուան դրածոյն միւս օրն կը ջրէն ազդասիրաբար: Ասոնք իրենց անվերջանալի ըսի ըսաներէ երբեք չեն հոգնիր, առաւառի ուշադրութիւն ընող ալ չիկայ մէջերին, լուր օրերն իսկ՝ կը շարունակեն զիրար ջրելու այս յախուռն պայքարը, նման Վաֆոնթիէի ճպումին, որ աւաւր ձմրան կը դռնէ տպարդին:

Տրամաբանութիւնը արամօրէն օրուան օրագրողաց թողով, մենք, Ընտրիկ տուտուլին, Վարդապետին կիրակի օրը, իւր տպովն հիւր երթալը նկարագրենք:

— Ծօ Համբիկ, երէկ դիշեր մանախիլդ ծարը քէօր-բիւյի համար քսան բարս կապեցի, տառն ալ ես ունիմ, քակէտէ, Սողոմէն, ես, դուն, անցնինք քէօրբիւյէն:

— Գա՛ մարիկ, մանախիւս ազատա է տէի տունը ձր-գեցի, ինչո՞ւ համար չըսիր քի ծարը բարս կապերես:

— Տեսա՞ր մի սա բրածո, հիմա չէլքէկը աւաւր բարս պակսընա պիտի աւրէ:

— Ամա՛ն դուն ալ, սա ալ տառնիկ օրմիէ. զաթը վարորին աւրել չի պիտի տայինք:

— Ավրուիս հէմէն, քալէ, քալէ՞ ինծի մեղքը մի խօթեր:

— Ի՛նչ կըլլաս կոր դա, հիմա ձգելուս պէս կառնեմ կը քալեմ հա . . .

— Էյ հիմայ քեզի պան մը ըտող եղաւ, մեղայ տէր մեղայ, ամա՞ղ տապաղանքն ալ պիտի մեղի կը նային կոր. Գա Սողոմէն ասնիկ քովօքս քալէ օր սա խաղաղալը-լը ասնինք, առ ինչէնի՞ ալ ինտան, աշխարք արարատ տուրս են ինկեր:

— Մայրի՛կ, աճապարէ քիչ մը, ապա թէ ոչ, շոգենալին չի պիտի հասնինք:

— Ծուռը թէփէիս, Համբիկ եավրում, սա չէլքէկը քէօրբիւյին աւրել տուր:

— Իմին ձեռքս պօխճա կայ, ո՞ր մէկին նայիմ:

— Ծօ պօխճան ինծի տուր, չափուիս ըրէ վարօրը կիւլայ կոր:

— Դուք անցէք պիլէթները առէք, ես ալ եսեւնուդ կը հասնիմ:

— Ընտրիկ տուտուն, աղջկանը հետ հեւ ի հեւ կամուրջն անցնելով, շողենաւերու կամրջակը գնաց, եւ Եէնի մահալլէի համար երեք տոմակ առնելով, առանց Պ. Համբիկը խորհելու շոգենաւ մտած պահուն, Համբիկին ձայնը առաւ որ դուրսէն կը պօռար:

— Գա ո՞ւր կերթաս կոր, ինծի տոմակ չառի՞ր . . .

— Սա նայէ, ինչքա ուր է. կեցիր եավրում կեցիր կը պերեմ կոր, հայտէ Սողոմէն սա պիլէթը վաղէ ախպօրը տարաւ եկոյ:

Օրիորդ Սողոմէն տոմակը ելբօրը տալով, մօրը քով վերադարձաւ եւ միասին կանանց յատկացեալ կողմը գացին, ըսոյց բաղմութիւնը շատ ըլլալուն, նստելու տեղ չի կար:

Ընտրիկ տուտուն Յոյնի մը կնոջ մօտենալով որ բաւական տեղ գրաւած էր, աղերսարկու դէմքով մը ըսաւ.

— Գուդում հանրմըս, քիչ մը վերօք կերթա՞ն . . .

— Էրմէնիճազ պէն աղնամազ:

— Ինճէ սաղը, պէյնամազը իրար խառնելուդ, քիչիկ մը վերօք կնայ իշտէ, անաչէն կնիկ:

— Մայրի՛կ, Յոյն է հայերէն չի հասկնար:

— Չըսես ախճիկ, առ կէսճին հայերէն սորվելուն պէքէյէնք նէ, մինչօք Եէնի մահալլէ օքիլի վրայ պիտի մնանք . . . կեցիր նայի՞մ, դա սա տիմայը նստող կէնճը պիտի ճանչնամ:

— Եագութ հանրմին հարսն է, նայէ մեղ ճանցաւ տէ բարեւ կուտայ կոր:

— Բարեւ, առ տառնիկ ո՞ւր բարով . . .

— Պօեաճի գեղ, հրամանքնի՞դ որ թարաֆ կերթաք կոր:

— Եէնի մահալլէ, անինչէնի՞ խաղաղալըն Սօֆիկ հանրմ, նստելու տեղ ալ չիկայ:

— Բեզի քովս քիչ մը տեղ բանամ տէ նստէ, շոգենաւը Պէչիթմաշ հանդիպի նէ տեղ կը բացուի . . .

— Ինծի համար հոգ չէ, Սողոմիկս բէք հոգնեցաւ տէ անոր համար եմ:

— Օրիորդ եկոյ, ահա հուսա կը սեղմիս:

— Հապա դուն, մայրիկ:

— Տուն ինծի մի մտմաւ, ես պօխճան դեպիւն կը անեմ, վրան կը նստիմ . . .

— Մանիքէթներս պօխճային մէջնեմ գրեր, ճումուռ ճումուռ կըլլայ:

— Մանիքէթներդ ունենա՞ն . . . ալ սիւս չէն ըսեր, ինչք մը ունին կը թոյունին քուրուկ, Պօեաճի գեղ որի՞ կերթաք կոր:

— Սիրուն էֆէնտիին, անցած օր մատամը մեղի էր տէ շատ թախանցեց որ այս շարթու անպատճառ մեղի

եկէք, ալ չը կրցայ չէ ըսել, հրամանքնի՞դ որի կերթաք կոր:

— Տալոջս էլմօնեա հանումին. թա՛խ Լուսաւորիչէն խօսք տուի օր Վարդէվարին կուգամ չարաթ մը կը կեանամ տէի. . . . գա ի՞նչ կըլլանք կոր:

Եղածը բան մը չէր, շողենաւ Օրթաղիւղ հանդիպած աստին նաւամատոյցին զարնուելով փոքրիկ տատանում մը յառաջ եկաւ, նոյն պահուն, ջրավաճառը որ բլաթին մէջ չորս հինգ դաւաթ ջուր լեցուցած «Հիւնքեր սոյու պո՛ւզ. . . .» կը պօռար, հաւասարակշռութիւնը կորսնցունելով. օրիորդ Սողոմէին վրայ գլորեցաւ վերէն վար բոլորովին թրջելով զայն:

— Էրկու լուսրդ գէօրնայ մարդ, կուզէիմ ֆիստանիս տալման լինցաւ, գա ես հիմայ ի՞նչ պիտի ընեմ:

— Հոգիդ ողջ ըլլայ գա ախճիկ, Եէնի մահալլէ երթանք նէ կը հանէս հինգ թաքկէ արեւին կախեա նէ կը չորնայ՝ ասօր վարդէվար չէ մի, սէպէքի քեզ թրջեցին:

— Ամա էշ մարդը երթայ դատէ իմին վրաս տապալի, գա հիմայ ասանկ խխոււմ եղած վաքօռէն ընտոր պիտի ելլամ տէ տուն երթամ:

— Ումուր ըրիր ախճի՛կ. . . . ես տէմերնիս ելլողին կը հասկցունեմ օր վարօռին խախտէճին ծառքի ճուրը խաղայով վրաս թափեց տէի: Զալալը մարդուն հինգ հատ պարտախը ցրելիս, ցրելիս եղաւ, նայէ պէրանը պաշաւ տէ պան մը ըսա՛ւ:

— Աման մայրի՛կ, ատոր հինգ դաւաթները քա՛նի բարա կնէ. երեք օսկինոց ֆիստանս պէրպատ եղաւ զընաց:

— Օրիորդ ջուրը արատ չի թողուր, չորնալէն վերջը թեթեւ կերպով արդուկեցէք, նորի պէս կըլլայ:

— Ինչ կըսէք տիկին, այս գոյնը չնչին բանէ մը անմիջապէս կարատաւորի, Աստուծմէ գտնաս մարդ:

— Հերիք սող ելար ախճի՛կ. . . . ինչ ընենք պան մնէր եղաւ, հոն երթանք նէ Արաբսին ֆիստաններէն մէկը կը հագնիս կը լիննայ կերթայ:

Վերջապէս չողենաւ Պօեաճը գիւղ հասնելուն, տիկին Սօֆիկ զատուելով անդ ելաւ, եւ բաղմուժիւնը բաւական պարպուելով, Բանտիկ տուտուն զաչկինակովը կարելի եղածին չափ աղջկանը վրան գլուխը չորցունելու ի դուր աշխատելէ յետոյ, ժամը առաւօտեան երեքին ատենները Եէնի մահալլէ հասան:

Պ. Համբիկ իր քոյրը աջապէս թրջուած վիճակի մէջ տեսնելով զարմանօք հարցուց.

— Գա Սողոմիկ, աս ի՛նչ եղեր ես:

— Խաղայով պան մնէր եղաւ, եկոյ մէջերնիս առնենք տէ մարդ չը տեսած մէյմը տուն իյնանք:

Այսպէս օրիորդ Սողոմէին աջ կողմէն մայրը, ձախ կողմէն եղբայրը երբ հիւր երթալիք տուներուն մօտեցան, տնեցիք հեռուէն հիւրերուն գալուստը տեսնելով, անմիջապէս վարդապառական փոքրիկ խաղ մը պատրաստելու ձեռնարկեցին:

Տան դրան զանգակը հնչեց. դուրը անմիջապէս բացուեցաւ եւ հիւրերը տանը բալը հաղիւ թէ մտեր էին, բակին վրայ գտնուած սենեկին պատուհանէն երկու մեծ թոյլերով պաղ ջուր թափուեցաւ հիւրերուն գլխուն, ուրուն յաջորդեց անեցուց աղմկայոյզ ծիծաղները:

— Նալլէթ ըլլայ, օրկըս կտարեր տէ չը հառնէի չը կատարէի կալու, ըսաւ Բանտիկ տուտուն սրտալով. . . .

— Ալ աս անգամ ֆիստանիս տարին լինցաւ, ըսաւ օրիորդ Սողոմէ վերջին աստիճան զայրացած:

— Հիմայ աս եղա՛ւ, ֆէսըս նոր խալիպի տուէր էի դոչեց Պ. Համբիկ, ոտքովը պատին քով զրուած ավոտ մը գետին տապալելով:

Տան տիկինը վերէն աղմուկը լսելով, վար վազեց եւ հիւրերն այն վիճակին մէջ տեսնելով, լու մը սաստեց իր զաւկներն եւ անոյ խօսքերով Բանտիկ տուտոյին սիրան առաւ, ներսդուժիւն խնդրելով այս անախտ պատահարին նկատամբ:

Բանտիկ տուտուն, կափայ ակամայ պարտաւորեցաւ համակերպիլ այս վարդապառական ալափոխութեան:

Փ Ն Զ Ի Կ

«Սիրելի բարեկամ բժիշկը պատուիրեց ինձի որ օղափոխութեան երթամ. ի՞նչ ընելու է հիմայ» — «Հոգ մի ընէր, քիչ մը վերջը օղը պիտի փոխուի»:

* * *

Բանտաւոր մը իր նոր գրած մէկ ոտանաւորը կը կարգայ կնոջը. «Հասկցա՛ր», կը հարցնէ բանատեղծը, երբ կ'աւարտէ ընթերցումը. — Այո, — Ուրեմն հանգարաւ է սիրաս. . . . ամէն մարդ պիտի կրնայ հասկնալ»:

* * *

Վարսավիրային խանութը. «Սա Տիկ. Յ. . . . այնչափ մաղ ունի որ մէկ ժամէն հաղիւ կրնայ սանտրել» — Իրե՞նն ես մաղերը, կը հարցնէ յաճախորդներէն մէկը. — Օ՛հ, այո, պարոն, կը պտտախանէ վարսավիրան, ես ծախեցի իրեն:

* * *

Գինով մը ուշ ժամանակ Մօրիկ կ'երթայ (ուր անծանօթ մեռեալներն ի տես կը դնեն), եւ հոն իրր թէ բան մը կը փնտռէ. «Ի՞նչ կ'ուզէք», կը հարցնէ պահապանը. — Չորս օրէ ի վեր տուն չեմ գացած, եւ կը հասկընաք անշուշտ որ տնհամբեր եմ զխանայու՛ թէ ես ալ հոս բերուած եմ, կը պատասխանէ գինովը:

* * *

«Ձրանսուա, սա սեղանին վրայ դրուած նամակն ի՞նչ եղաւ» — Թղթատուն զրկեցի, տէր զօրավար. — Բայց հաւցե հունէր. — Օ՛հ, ես չտու աղէկ գիտեցի այդ բանը. բայց մտածեցի որ չէք ուզած հակըրցնել թէ ո՛ւր կը զրկէք նամակը»:

* * *

Երկու գործաւորաց մէջ. «Եթէ գործատէրն իւր երեկուան ըսած խօսքը ես չտանէ, ժամ մը չեմ կենար հոս» — Ի՞նչ ըսաւ որ, կը հարցնէ միւսը. — Ըսաւ որ ա՛լ պէտք չունի ինձի, եւ թէ կրնամ ուրիշ տեղ մը փնտռել»:

* * *

Գող մը իւր աղուն հետ դռսարանի մը մէջ կը խօսակցի։ « Հայր, դու ալ գաւաթ մը սուրճ չե՞ս առներ։ » — Ոչ, աղաս, դգալ մը պիտի առնեմ։ »

* * *

« Հայրիկ, այս շաբթու շատ խելօք կեցայ. թմբուկ մը կը գնե՞ս ինծի։ » — Ոչ, աղաս, վաճառքի շատ աղմուկ պիտի հանես, եւ ես չպիտի կրնամ աշխատիլ։ — Ձէ, հայր, կը խոստանամ որ միայն քնացած ժամանակդ զարնեմ։ »

* * *

Լուսավորիկու Ժ.Գ. օր մը Պուլաւոյի ցոյց կուտայ ուսանաւոր մը, զոր ինքը յօրինած էր, եւ կը հարցնէ։ « Այս ուսանաւորն ի՞նչպէս է։ » — Ո՛հ, տէր արքայ, կը պատասխանէ Պուլաւոյ, ամէն բանի կարող էք. գէշ ուսանաւոր մը զրկել ուզած էք, եւ շատ ազէկ յաջողած։ »

* * *

« Անցեալ տարի երկու մրցանակ առիւր, այնպէս չէ՞ » — Այո, հայր։ — Ի՞նչ բանի մրցանակ էին անոնք։ — Մէկը յիշողութեան մրցանակ էր։ — Մի՞ւսը։ — Մի՞ւսը... ա՛յ չեմ կրնար յիշել։ »

Ա. Փ.

ՆԿԱՐՆԵՐ

— Բարի իրիկուն արեւին, Բարթիկի աղան դեռ չեկա՞ւ։
— Անիկայ հիմայ վեց ամիսէ ի վերէ, զիչերօթիկ գրուեցաւ...
— Ի՞նչ կրէք... ո՞ր զպրտը կ'երթայ։
— Չօրապճի խանի մէյլսանան։

Սիրահարին մէկը իր հոմանոցն հարցուց։
— Աշխարհիս վրայ քանի՞ հոգի սիրած ես։
— Ձեմ գիտեր, բայց հարիւրի մը չափ ըլլաւ ես։
— Այդ հարիւրին մէջ հարկաւ ամենէն եւել սիրածներ ունիս...
— Երեք հաս միայն...
— Անչու շատ այդ երեքին մէկը ես եմ։
— Դո՛ւ... ա՛հ, հէք բարեկամս, դու հարիւրին մէջն ալ չիկաս։

Առջի օրը պարոն մը Բերա մրգավաճառի մը խանութ մտնելով հարցուց։

— Ձմերուկները քանի՞ կուտաս կոր։
— Մեծերը 3 զրուշ, միւսներն վաթսուն բարա։
— Մեծերէն հինգ հատ տուն զրկէ, նախապէս ըսեմ որ եթէ ազէկ չելլայ, կը բերեմ ստակս եւ կ'առնեմ։
— Օ՛... եթէ վիճակահանութեան տոմս առնելով, յիշատակ, միթէ ստակդ ե՞տ կ'ուզես։
— Անի ծախսողը չի կրնար զխանայ թէ ծախած թիւը պիտի չահի՞ թէ ոչ։
— Միթէ ես գիտեմ որ, այս ձմերուկներուն որն ազէկ է, որն է գէշ։

— Անչու շա պիտես, որովհետեւ քու արհեստդ է այն։
— Եթէ գիտնամ իսկ, միթէ խեղ եմ որ ազէկը քեզի տալով, գէշն ինծի պահեմ։

* * *

— Բերա տան մը մէջ տան արեւինը սպասուհույն հարցուց։
— Դուռը ո՛վ է Մարթա։
— Պահնորդը եկէր ամսական կ'ուզէ։
— Դեռ քիչ մը առաջ տուինք, կեցիր նայիմ ո՞վ է ըսելով, անձամբ վար իջաւ։
— Ինչ կ'ուզես։
— Պահնորդի ամսական, արեւին։
— Կէս ժամ առաջ, ընկերդ եկաւ առաւ։
— Այն, փողոցի պահնորդի ամսական է, մենք հըր-դեհի պահնորդ ենք։
— Հրդեհի՞ պահնորդ մի՞, մեր տունը ապահովագրուած է, հրդեհի պահնորդի պէտք չունինք։

* * *

Օր մը ասպետ Մ. Բալէ Բուլայեալի խաղարաններէն միոյն մէջ 1500 ոսկի չահելով, զխարկին մէջ լեցուց եւ կը պատրաստուէր մեկնելու, նոյն պահուն անձանթ մը մօտենալով ըսաւ։

— Կաղաչեմ պարոն, վերջին աստիճան պէտք ունիմ ինծի հարիւր ոսկի փոխ տուէք։
— Շատ ազէկ սիրելի պարոնս պատասխանեց ասպետը, եթէ ըսես ինձ թէ անունս ի՞նչ է, անմիջապէս համբիմ ստակը։
Խնդրարկուն շուարած կը կենար, որովհետեւ չէր գիտէր անունը, ասպետը ժպտելով շարունակեց։
— Կը տեսնէ՞ք սիրելի բարեկամս, ձեր պարտքը վճարելու համար ի դուր պիտի փնտռէք զիս։

* * *

Օր մը խելացի Դաւիթին ըսին թէ, այս ինչ գիտնականը ութը լեզու կը խօսի։
— Ըսել է որ պատասխանեց, անհանդուրժելի չառախօսին մէկն է։

* * *

Երկու Պելճիացի, սուր ի ձեռին կը մենամարտէին անտառակի մը մէջ, զիւրացի մը հոնկէ անցնելու պահուն տեսնելով անոնց մենամարտիլը, մեղքեալ եւ ուզեց միջամտելով հաշտեցնել. բայց խելճ մարդուկին բոլոր թախանձանքները ապարդիւն մնալով հանգերձ, զխտուն ալ սուրի հարուած մը ստանալով, կիսանուաղ գետին գլորեցաւ։

Անմիջապէս վերաբոյժ մը բերին որ վէրքը զննել սկսաւ, մենամարտիկներն հարցուցին թէ առած վէրքը վնասակա՞ր է։

— Ես ալ այն կը նայիմ թէ, ըսաւ վերաբոյժը, ըզեզը վնասուած է։
— Ո՛հ այդ մասին անհոգ եղիք, ըսաւ գիւղացին, ես այս կուռն միջամտած վայրկենիս ստոյգ գիտեմ որ ըզեզ չունէի։

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

— Հէ՛յ Նիքօ բարեկամ ո՞ր կողմն ես . . . բայց մեր լակոտը համբ չէր, ինչո՞ւ համար չպատասխանէր . . . Օ հէ՛ Նիքօ, պարոն Նիքօ: Պարոն Նիքօ անյայտ եղեր էր, ի դուր ամեն կողմ հետադօտեց, պատանին չի կար:

— Չար սատանայ, արդեօք ո՞ր ճանճը կճեց որ թողուց գնաց այդ ստահակը. նզովից արմատ հիմայ ինչ-պէս ազատելու է Տիմիթրօին ձեռքէն, Օհէ՛ պարոն Նիքօ, եթէ կատակ է ըրածդ ալ կը բաւէ . . .

Հակառակ թաղէի պողոտաքներուն, կատակը կը շարունակուէր եւ Նիքօ յերեւան չէր գար:

— Ուրկէ ուր սա անառակը դէմս ելաւ այս տաւառը ըսաւ զչարելով, ահա ասոր կ'ըսեն բարիոյս փորձանք. հիմա ի՞նչ ընելու է:

Այս միջոցին շողենաւը նաւամատոյցէն մեկնեցաւ. թաղէ շողենաւին մեկնիլը տեսնելուն, մէկէն ի մէկ միտքը խորհուրդ մը դաշով դոչեց:

— Տէր վկայ որչափ աւանակ եմ, կերելի որ ուշանալս տեսնելով զիս շողենաւ մտած կարծած ու ինքն ալ շողենաւ մտած ըլլալու է . . . բայց այս ալ կարելի չէ, ճամբորդներու դարձ անցքէն (թուռնիքէ) առանց տոմսակի չեն թողուր որ անցնի:

Նիքօի անհետանալուն պատճառը գտնելու համար ի դուր միտք յոգնեցնիլէ յետոյ:

— Ինչ կըլլայ թող ըլլայ ըսաւ, Տիմիթրօ, ինչո՞ւ համար նախապէս չըսաւ թէ այդ ստահակին վրայ հսկեմ, մեղքը իւր ճիւղը, դառնամ խանութ երթամ, եթէ այդ լակոտը իրեն պէտք է, թող փնտռէ ու գտնայ:

Թաղէ, Նիքօն գտնիլէ բոլորովին յոյսը կտրելով, Վոսփորի շողենաւներու կայարանը վերադարձաւ եւ ժամը երեքին շողենաւը մանելով Մէսարպոլնի վերադարձաւ եւ ուղղակի Օրթա Չէլմէի սրճարանը գնաց ուր արդէն օրուան յաճախորդները թղթախաղի սեղաններուն բոլորովին գումարուած էին: Տիմիթրօ՝ որ Ուխթ խաղ-ցողներու խմբակի մը քով նստած, թղթախաղը զիտելու զբաղած էր, թաղէի այս ապաժամ վերադարձը տեսնելով անմիջապէս քովը վազեց եւ հարցուց:

— Ի՞նչ ըրիր, ազան տեղը թողուցի՞ր:

— Տղան . . . էհ իրաւ որ, այդ անուղղայ ստահակը ուրկէ դէմս հանեցիր, Ոսկեղջիւրի կայարանէն մինչդեռ ես սոմսակ առնելու զբաղած էի, խոյս տուաւ գնաց:

— Ի՞նչ ըսիր . . . ըսաւ Տիմիթրօ վերջին աստիճան բարկութեամբ:

— Այդպէս աչքերդ մեծ մեծ մի բռնար տեղակալ ըսաւ թաղէ անձկանօք, որո՞ւն մտքէն կ'անցնէր թէ այն ապուշը խոյս տալու միտում ունի, նախապէս այդ մասին դու ալ բան մը չըսիր ինծի:

Տիմիթրօ թաղէի այս սոսորկութեանց միակ պատասխան, պայթումի մօտ բարկութեան շեշտով մը ըսաւ:

— Տղան ո՞ւր է . . .

— Էհ, Տէր Աստուած, գիտե՞մ ես ուր կորսուեցաւ գնաց, տոմսակ առնելու պահուս, չեմ գիտեր խնդին ի՞նչ փչեց առաւ քալեց, եթէ գիտնայի խոյս տալիքը, առաւօտուն խանութը թողլով այդ ստահակին կը հետեւէի . . . մեղք տուած տոմսակաղինեւում:

— Ապու՛շ դոչեց Տիմիթրօ բարկութենէն բոլորովին գունատած:

— Կարելի է, պատասխանեց, թաղէ միամտօրէն, բայց հաւատացէ՛ք որ ես յանցանք չունիմ:

— Էյ լաւ, հիմա ի՞նչ պիտի ընենք:

— Ըստ իս, եթէ այդչափ պէտք ունիս այդ տղան փնտռելու է:

— Եւ եթէ չի գտնամ, իրաւ որ կը բլբլանամ զքեզ գիտցած ըլլաւ, հետս եկոյ:

— Հետք գամ, ո՞ւր հարցուց զարմանօք:

— Պօլիս պիտի երթանք:

— Ուրեմն երթամ վարպետէս հրաման տանեմ:

— Աւելո՞րդ է . . .

— Ի՛նչպէս աւելորդ է, ըսաւ թաղէ զարմանքը կրկնապատկուելով:

— Վարպետդ զքեզ արտաքսեց, եւ աղէկ կ'ընես եթէ աչքին չերեւաս:

Թաղէ արտաքսուիլը լսելուն շուարած մնաց:

— Առնելիք ունիս հարցուց Տիմիթրօ:

— Առնելի՛ք . . . ընդհակառակը պարտք ունիմ, անիծեալ ստահակ, ուրկէ դէմս հանեցիր այս տաւառ, դոչեց թաղէ կուռփները վերցնելով:

— Աւանակութիւն պէտք չէ, ասկէ վերջը մինչեւ որ գործ մը գտնաս, շաբաթականդ ես պիտի վճարեմ:

— Ութսուն զուրուշ կը վճարէր շաբաթը ըսաւ թաղէ:

— Ստախօս, ինքը վաթսուն ըսաւ ինծի:

— Այո՛, վաթսուն պիտի ըսէի զիս կանխեցիր. նզովից արմատ, միշտ կանխիկ կը վճարէր եւ գիշերներն ալ բոլորովին ազատ էի:

— Շատախօսութիւն պէտք չէ, ժամ սուղ Պօլիս գտնուելու ենք, ժամը քանիլին շողենաւով վերադարձար:

— Երեք ու կէսին շողենաւով:

— Ըսել է ժամը վեցը քառորդ անցած Եէնի մահալ-լէէն մեկնող շողենաւին կրնանք հասնիլ երթանք, անկողին, կամ ուրիշ բան մը ունի՞ս խանութը:

— Ունեցածս վրաս կը պահեմ միշտ, ապահով ըլլալու միակ միջոցը աս է, ասկէ զատ հիւանդները անկողնոյ մէջ կը պառկին, փառք Աստուծոյ ասողջական վիճակս խիստ լաւ է:

Տիմիթրօ առանց պատասխանելու թաղէի, նշան ըրաւ որ իրեն հետեւի եւ այս երկու մարդիկ հապճեպ քայլերով մեկնեցան Օրթա չէլմէն, բայց երբ հասան Մէսար պոլնի, վեցը քառորդ անցած շողենաւն անոյն պահուն կը մեկնէր նաւամատոյցէն:

— Չար բառանայ գոչեց Տիմիթրո, դժուարութիւնները գէտն զիջուիլ սկսան այսօր, ժամ մը եւս սպասելու է հիմայ:

— Հո՞ս պիտի սպասենք հարցուց Թագէ:

— Ոչ, Պէօյիւք տէրէ երթանք, կարելի է Չագըրն ալ կը գանանք:

— Ուրեմն Փիք օղլուին գինետունը երթանք, Չագըր այդ գինետան ընտանի կատուն է:

Ճիշդ է ըսաւ Տիմիթրո եւ նոյն հետայն գէպի Պէօյիւքտէրէ յաւաճանալ սկսան:

Պէօյիւքտէրէի վաճառանոցին զլուխը առաջին նեղ փողոցին մէջ կը գտնուէր Փիքօղլուին գինետունը. հին, նեղ եւ երկար չէնք մը՝ որուն մեծ դրան ճիշդ գէմը կը գտնուէր ըմպելեաց արապիզը, ժամանակաւ խիստ անուանի էր այս գինետունը եւ մինչեւ մեր պատմութեան ժամանակ՝ Սարքար օգտաւորութեան գացողները, Կիրակի առաւօտուն Պէօյիւքտէրէի եկեղեցիէն՝ յաւարա ժամասացութեան, անհրաժեշտ Փիք օղլուին գինետունը հանդիպելով, ոտքի վրայ մէկ քանի հատ պիտի կոնծէին. գինետան խոհարարն ալ ձուկ եփելու մասին մեծ հոչակ հանած էր. մանաւանդ Թրաճուկի եւ Իւլիւֆէրի ժամանակ, այդ գինետան մէջ ձուկ ուտելը տեսակ մը պերճանք կը համարուէր, յայց գինետան այս փայլուն վարկը օր օրի կը նսեմանար, ինչպէս որ նոյն ինքն Փիք օղլու եւս՝ հետզհետէ ծերութեան ամեն աւերումները կրել սկսած էր, գինետան տէրը ալ նախկին կայառա եւ զուարթարարոյ ձերուկը չէր, դրան քով թիկնաթոռի մը մէջ կծկուած մինչեւ ցորեկ կը նստէր, յետոյ խանութին վաղեմի սպասարարին օգնութեամբ գինետան քովը զրաւնուած տունը կը վերադառնար:

Նոյն օրը Փիք օղլուի տուն վերադառնալու ժամանակը բաւական անցած էր, որովհետեւ խանութին վաղեմի սպասարարը՝ Չագըր մականուանեալ բարեկամին հետ դօնչինա խաղալու զրազած ըլլալով, ծերունին մի քանի անգամ ընդունայն ձայնելէ յետոյ՝ որ զինքը տուն տանի, թիկնաթոռին մէջ մրափել սկսած էր. գինետան խոհարարն ալ որ միջնասակ եւ խիստ գէր մարդ մ'էր, փայտէ յենաթոռի մը վրայ երկնցեր, գէպի ցեղուն կլկլաձայն խորզիւններ արձակելով կը քնանար:

Չագըր մականուանեալն որ երսուն տարեկան գեղին մազերով եւ բայ կապոյտ աչքերով համակրելի գէմք մը չունէր եւ որուն աջ ձեռքին ցուցամատը պակաս էր, չորս մատներով, բռնած խաղի թղթերը սեղանին վրայ թողլով, նշանայի կերպով աչքերը քթթելով խաղակցին ըսաւ:

— Միջօ, ամեն ատեն այս առիթը ձեռք չանցնիր, ել շուտ ըրէ:

— Ի՞նչ կ'ուզես:

— Չարմանալը հարցում, չե՞ս տեսներ որ երկուքն ալ խոր քնոյ մէջ չը խորդան, ինծի խոշորեկ գաւաթ մը ապսէնթ լեցուր, դու ալ ալթուն թաշ գինոյ տակաւին որպիսութիւնը հարցուր, տապկած պարպունեայէն ալ չորս հինգ հատ բեր, սա խորդացողներուն կեանացը խոնք:

— Ուզածնուս խփ կրնանք խմել, բայց ձուկերուն

դպչիլ չըլլար, Միխալ նախապէս մի առ մի համրած է:

— Տղայ մի ըլլար ձուկ բեր շուտ ըրէ, եթէ կռահէ որ ձուկերը պակասած են, կ'ըսենք թէ կատուն կերեր է, ինչու համար այդպէս բացը թողլով աւանակի մը պէս քնացաւ, շուտ ըրէ հիմայ կարելի է յաճախորդ մը գայ:

Միջօ անշուղտեղէն երնելով, շուտ ընդ փոյթ ձուկը ու խմելիքները բերելով սեղանին վրայ դրաւ:

— Շուտ ընենք ըսաւ, եթէ երկուքէն մին արթննայ գործը կը վաւթարի:

— Ապրի սա մեր խոհարար Միխալը, պատուական կերպով տապկեր է ձուկը ըսաւ Չագըր ամբողջ պարպունեա մը կուլ տալով:

— Ուշադրութիւն, փուշը կոկորդզ կը մնայ:

— Ապսէնթով մը վար կը քչեմ կ'երթայ, լի՛ց սա գտաւթս:

Միջօ գաւաթն առնելով արապէզը երթալու պահուն, դուռէն ոտքի ձայն առնելով ընդոստ ետին դարձաւ:

— Էհ նշովից արմատ յաճախորդ կուգայ ըսաւ սրտարեկ:

Չագըր եւս դառնալով, անմիջապէս եկողները ճանչցաւ:

Տիմիթրօն եւ Թագէն էին, ուստի մատը բերնին դնելով նորեկներուն լուծիւն պատուիրելէ յետոյ Միջօյին ըսաւ:

— Մի վախար բարեկամներ են:

— Այս Ի՞նչ է ըսաւ Թագէ, սեղանին վրայ ձուկ եւ գինի տեսնելով, միթէ ինչո՞ք կայ:

— Յած ձայնով խօսեցէք, եւ անմիջապէս ըսէք թէ Ի՞նչ կը խմէք, ամենեւին մի քաշուիք, գինետունն է վճարողը:

— Ինձ նայէ Չագըր ըսաւ Տիմիթրօ, քեզի պէտք ունիմ, միթէ գինո՞վ ես:

— Ոչ, սակայն գինովնալու միտք ունիմ, գործը ինչ է:

— Ժամը եթէ քառորդ անցած չոգնաւով Պօլիս պիտի երթանք:

— Պօլիս պիտի երթանք... ինչ ընելու համար:

— Ճամբան կը պատմեմ քեզ:

— Այդ գործին տակը ստակ կա՞յ, նախապէս ըսեմ թէ քար չեմ բռներ (ստակ չունիմ ըսել է):

— Այդ կողմէն հոգ մի ըներ, ամէն պէտքերուդ համար լիուլի պիտի վճարեմ:

— Այն ատեն հոգով մարմնով քուկդ եմ, բայց կարծեմ քանի մը գաւաթ պարպելու դեռ ժամանակ ունինք:

— Սթէֆանիին խանութը երթանք, հոն ազատապէս կը տեսակցինք եւ դու ալ ուզած ապսէնթդ կը խմես:

— Ինձ նայէ, Միջօ, ըսաւ Չագըր ոտքի երնելով, հաշիւներս լվայ եւ չորցուր որ վերադարձիս մաքուր գտնամ:

— Բարի յաջողութիւն պատասխանեց Միջօ եւ անմիջապէս սեղանին վրայ կուտակուած աղտեղութիւնները մաքրել սկսաւ:

